

Folkdansringen Göteborg

Styrelse

Ordförande Matilda Utter
Arbogagatan 29
418 71 Göteborg
031-190383

ordf.goteborg@folkdansringen.se

Sekreterare Ylva Ewaldz
Hagelyckegatan 7
416 56 Göteborg
0708-31 17 93

sekr.goteborg@folkdansringen.se

Följ oss på sociala media

[Facebook](#)

Redaktion

Redaktör och
ansv. utgivare Maria Thorson
Berglärkan 24
426 69 V. Frölunda
0709-37 09 07
0709-37 09 07

maria_thorson@hotmail.com

Redaktions-
reporter Vakant

Kassör Berit Wallsten
Dr Allards Gata 51
413 24 Göteborg

Kassor.goteborg@folkdansringen.se

Hemsida:
www.folkdansringen.se/goteborg

Gräfsnäsgården 031-41 72 55

Annexet 031-41 72 51

Dräktbutik: 0708-31 17 91

- öppen torsdagar klockan 14-20

Ansvariga
tryckare Jimmy Persson
Robert Höglind
Styrbjörn Kjellin

Omslag Åke Mattsson
031-96 98 78

Redaktions-
reporter Marianne Pipping
Ekström
0707-301940

vavan@folkdansringen.se

Material skickas till:

Vi Väva Vidare nr 1 - 2026, nr 322
från starten, har distribuerats den
23 mars.
Upplaga ca 350 ex.

Vävan nr 2-2026 går i tryck 2/9 och
distribueras den 7/9.

Manusstopp den 17 aug 2026

Folkdansens framtid börjar i föreningen

Under det samtalet som Riksorganisationen arrangerade i början på året under namnet *Träffa Riks* lyftes många tankar om Folkdansringens nutid och framtid. En fråga återkom flera gånger: *Hur kan vi tillsammans utveckla vår verksamhet så att fler människor hittar till folkdansen?*

Mycket av svaret finns i föreningarna. Hos oss där i vardagen händer det som gör att människor stannar kvar år efter år; mötet, rörelse, musik, kulturarv och gemenskap i samma verksamhet. Vår bredd med dans, folkmusik, dräkt, slöjd och social gemenskap det ger många vägar in. Men vi behöver bli bättre på att visa just detta: vad som gör vår verksamhet speciell och varför den är värd att upptäcka. Stanna gärna upp och ställ några enkla men viktiga frågor: *Vilka är våra värden? Vad vill vi med vår verksamhet - och vart är vi på väg?*

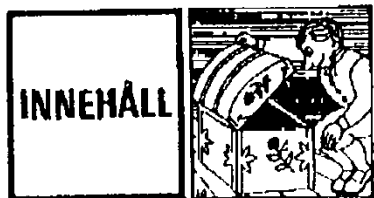
Traditionen är en stark grund att stå på, men den förändrats i takt med att nya människor kommer till. När vi är öppna för nya idéer och nya sätt att engagera sig kan vi också nå fler. Samtidigt behöver vi bli bättre på att visa vad folkdansen faktiskt erbjuder; rörelse, kultur, musik och gemenskap. Det räcker inte att värdena finns, de måste vara tydliga för omvärlden.

Tillfällen som Nationaldagen när hela distriktet samlas och ordnar en fantastisk dag i ett fullsatt Slottsskogen. Midsommar där flera föreningar sprider ut sig på olika platser med folkdansuppvisningar och ringlekar till mångas stora glädje ger stora möjligheter att möta människor som redan är nyfikna på kultur och traditioner. Där kan vi bjuda in till att se, uppleva och prova på folkdans. Till hösten startar också några föreningar prova på tillfällen och nybörjarkurser, vilket är ett naturligt första steg för den som vill komma närmare verksamheten. Vill man inom kort testa på i en lättsam och inbjudande prova på där insteg endast är ett trappsteg in för en titt in, eller vara med hela tiden, eller bara fika till härlig musik, så erbjuds det *Våfflor med pröva på dans* redan den 29 mars vid Gräfsnäsgården!

Folkdansringens framtid formas i det lokala engagemanget. När vi delar erfarenheter, prövar nya idéer och fortsätter ställa frågor om vår riktning, då kan vi tillsammans låta traditionen leva vidare och nya människor får möjlighet att bli en del av den.
Folkdansringen rymmer något unikt!

/Maria Thorson
Redaktör och ansvarig utgivare

Skytteln den går.....	1
Temaartikel.....	3
Vad åt man på 1800-talet?.....	3
Sektionsnytt	10
Barn- och ungdom.....	Fel!
Bokmärket är inte definierat.	
Dräktsektionen	10
Vad är på G...	12
Nationaldagen 2026.....	12
Ordförande har ordet...	13
Föreningsnytt	14
Göteborgs National Dans	
Sällskap	14
Kongahälla	15
Letsegården	16
National	17
Polskedanslaget	17
Skjortor och Särkar	
Polskesnurren	19
Victoria.....	20
Boktips	23
Böcker om böcker och bokstäver	
.....	23
Strindbergs lilla röda	24
Vad har hänt	26
Planetafestivalen.....	27
Vävans tider	28
Mina Folkdansvänner	29
Händer på RIKS	30
PS från DS	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Styrelsen 2026 ..	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Redaktionellt	32

Kommande viktiga datum inom Folkdansringen Göteborg:

Ombudsmöte kl 18.00

14 april - vårpep!

23 september

26 november

Arbetsdag på Gräfsnäsgården

17 maj är det utefixardag

Manusstopp för Vävan

17 augusti 2026

Funktionsadresser

- ordf.goteborg@folkdansringen.se
(Matilda Utter)
- viceordf.goteborg@folkdansringen.se
(Cecilia Jarlstedt)
- kassor.goteborg@folkdansringen.se
(Berit Wallsten)
- sekr.goteborg@folkdansringen.se
(Ylva Ewaldz)
- protokollsekr.goteborg@folkdansringen.se
(Ingegerd Sigfridsson)
- ledamoty.goteborg@folkdansringen.se
(Dräktsektionen, Stina Olsson)
- ledamotw.goteborg@folkdansringen.se
(övriga sektioner och grupper, vakant)
- lokalordf.goteborg@folkdansringen.se
(Magnus Ewaldz)
- pr.goteborg@folkdansringen.se
(PR kommitté)
- lokal.goteborg@folkdansringen.se
(Hyra lokal; Solveig Starfors)
- studie.goteborg@folkdansringen.se
(studie)
- info.goteborg@folkdansringen.se
(hemsida mm)

Dansens Dag - 29/4 kl 19-21.30

Onsdagsföreningarna i "Gården" bjuder in alla i distriktet till samvaro och **gemensam dans- och spelkväll** på Dansens Dag. Dansbanan är "bokad". Tag med kaffekorgen till gräsrunnlen. Vid dåligt väder är det inomhus. Välkomna önskar Fds Victoria, Polskedanslaget och Skjortor och särkar.

KOM OCH UPPLEV!!!!

VAD: Kulturarvsdagen 2026

NÄR: Söndagen den 13 september kl 13-16

VAR: Gräfsnäsgården, dansbanan och annexet

Årets tema: Kulturarv i riskzon -- Kulturarv värt att värna

Vi vill bjuda in till en upplevelserik eftermiddag med dans, sång, musik, dräkt och slöjd för alla åldrar. Boka dagen och kom. Bjud med släkt, vänner och bekanta att delta antingen genom att vara med, titta eller sitta ner och njut med en inköpt fika. Mer info och program kommer till föreningarna under våren.

Har du frågor redan nu? Hör av dig till oss i kommittén!

Lena Hedborg (Nn), Magnus Ewaldz (Ni) och Gudrun Johansson (Va)

Danslokal uthyres

centralt i Slottsskogen

Danslokal på drygt 100 kvm i Gräfsnäsgården uthyres

tisdagar från kl. 18.

Perfekt för dans, träning eller kursverksamhet.

✓ Musikanläggning

✓ Kök och toaletter

✓ Tillgänglighetsanpassad lokal

✓ Fin miljö i Slottsskogen

Intresserad? Kontakta lokalord.goteborg@folkdansringen.se

Händer på RIKS

Stämmor framöver

BARNLEK 2026 i Raseborg,
Finland, 21-26 juli
NORDLEK 2027 i Danmark, Århus
20-25 juli 2027

GRÖNLEK 2028 på Grönland
BARNLEK 2029 på Island
NORDLEK 2030 i Sverige

Webbinariet Vår älskade midsommar!

Vad vore sommar utan
midsommarfest med spelmän och
sång och dans runt
blomstersmyckad
midsommarstång?
Hur går det till? Vad krävs för att
leda dansen? Vad och hur dansade
de förr och hur kan det gå till idag?
Tisdag 7 april kl. 18.30 - 20.00
folkdansringen.se/riks/pa-gang/

Nordiskt dräktseminarium 3 - 7 augusti 2026

Seminariets tema 2026 är
Mansdräkten - mode och tradition.
folkdansringen.se/riks/pa-gang/

Zornmärket

Uppspelningar i Falun 22-26 juni.
Riksspelmansstämma i Leksand
den 27 juni.

Sommarläger för ungdomar 2027

Det kommer att anordnas ett
sommarläger för ungdomar tiden
före NORDLEK 2027. Sommarlägret
anordnas i Århus 16-20 juli 2027.

Hösten 2026 Riksstämman i Uppsala.

Mer info närmare i tiden

Dräktbutiken i Gräfsnäsgråden en av landets bäst sorterade butiker för dräktmaterial

Vår specialitet i dräktbutiken är
dräktmaterial till de västsvenska
dräkterna, speciellt Bohuslän samt
material till dräkter från norra
Halland och till Tungedräkten
(Västergötland).

Vi har också mycket annat material,
såsom linne och bomull till skjortor
och särkar, blommiga bomullstyger
(kattuner) till förkläden, kläde, stor
sortering av bomullsspetsar,
sidenband och knappar av olika
slag.

Halskläden av bomull eller siden
finns i många olika färgvarianter.
Stort utbud av siden till mössor samt
sy- och brodersilke i många färger.
Vi har sybehör såsom lintråd i olika
grovlek och färg samt vax (att vaxa
lintråd).

Viss litteratur om dräkt finns att
köpa, vykort samt yllestrumpor i div.
storlekar."

Välkomna in!

**Dräktbutiken har öppet alla helgfria
torsdagar 16.00-20.00.**

BESTÄLLNING

**Ring under butikens öppettider:
0708 - 311 791**

Butiken skickar varorna!

Temaartikel

Vad åt man på 1800-talet? Del 1

Inför "vecka 3" 2026, uppstarten på
årets verksamhet vid
Folkdansringen Göteborg, blev jag
tillfrågad om att hålla en
föreläsning på temat "Vad åt man
på 1800-talet?". Uppdraget var både
utmanande svårt, roligt och
intressant, så jag tackade ja till
detta.

Upplägget blev Sverige på längden,
bredden, djupet och snedden. Drygt
150 mil fågelvägen, ett omvälvande
1800-tal politiskt, socialt och
kulturellt; från ett agrarsamhälle till
ett industriellt, från ståndssamhälle
till klassamhälle. Snedden, mitt eget
kulturella perspektiv över Sverige:
Tornedalen, Norrlandskusten,
Gotland och slutligen Göteborg och
Västkusten. Eftersom jag lade ner
mycket arbete på att finna och
granska och värdera källor så kör
jag resurshushållning, dvs använder
mina data till mer än bara
föreläsningen 13 januari 2026 och en
repris 18 mars. Jag delar upp
materialet i 2-3 etapper och börjar
med svältåren på 1860-talet i detta
nummer av Vävan, för att i senare
nummer berätta om Sveriges
matvanor på längd och bredd, djup
och snedd.

Käftsmällen - Svälten 1867-1869

Min farmor Ida Charlotta Beckman,
f Klingwall, föddes i Visby 1862 i ett
välbärgat köpmanshem, som
nummer 3 av 12 syskon.

Farmor och jag i Visby

Hon gick bort 1936, så jag hann
precis träffa henne, när jag som
ettåring besökte Visby. Min mormor
Elisabeth Margareta Häggström, f
Bergström, föddes i en liten by i
Överkalix socken

Mormor Stryker

Kartan över Sverige

Byn heter Mieköjärvi, en liten obetydlig prick på kartan. Småbrukarhem vid sjön som gett namn åt byn. Mormor gick bort 1950. Jag träffade henne ofta som tonåring, eftersom också vi då bodde i Kalix.

Den stora svälten 1867–1869 drabbade övre Norrland särskilt svårt. Min mormor var 2 år första svältåret och 4 år när den drabbade som värst. Att hon överlevde är ett under. Familjen bodde i en liten by, långt från allfartsvägar. Hur överlevde hon? Vad gav de henne att äta? Min farmor bodde i centrala Visby. Hon var 6 år det torra året 1868, när solen brände och regnet inte kom. Kanske hade hon ett bättre utgångsläge än mormor? Jag vet inte. Det pratades aldrig om detta.

Överhuvud taget visste jag ingenting om svältåren förrän jag startade mina studier i sociologi på 1980-talet och höll på med mitt avhandlingsarbete om barnfamiljers matvanor i nutid. Då fann jag en liten bok som berättade om svältåren. Det var förfärande

läsning, det handlade om hur lite mat det fanns, vilken nöd det var. Det var så jag knapp förmådde läsa alla beskrivningar av nöden. Man åt halm, man kokade skosulor. "Den har inte med mitt avhandlingsarbete att göra", tänkte jag, mitt dumma nöt, och återlämnade boken till universitetsbiblioteket i Umeå. Utan att skriva upp referensen! Alltså: hur dum får man vara? Tack och lov har Magnus Västerbro skrivit en helt fantastisk bok om svältåren. *Svälten. Hungeråren som formade Sverige*. 1867 Det kalla året, 1868 Det torra året och 1869 Det svåra året. Så karakteriserar Västerbro de tre åren som drabbade människorna så hårt. Det är Västerbros bok som jag refererar till i denna text.

Det kalla året 1867

Senvintern och våren var extremt kalla, inte bara i norra Sverige utan över stora delar av Skandinavien och norra Europa. Överallt dröjde kylan kvar längre än någon kunde minnas. Det är oklart vad som förorsakade detta. Meteorologerna på 2000-talet konstaterar bara att det som skedde var en ovanlig kombination av vädermässiga faktorer. Sådant som sammanfaller högst en eller två gånger per årtusende. Först hade sommaren och hösten innan varit riktigt kalla, istäcket i norra Atlanten och i Bottenhavet blev ovanligt tjockt. Ihållande vindar från nord och nordost pumpade, vecka efter vecka, in isande luft från Arktis över Skandinavien. Två veckor in i

Mina Folkdansvänner

1. Vem är du:

Björn Jedvert, gift med Ingela. Två vuxna barn. Pensionär efter ett arbetsliv inom rederinäringen.

2. Vad gör du i Folkdansringen?

Nybliven styrelseledamot.

3. Vilken förening är du med i?

Letsegården.

4. Hur länge har du varit med?

Sedan 1990.

5. Vilket är ditt roligaste folkdansminne?

Finns många fina minnen men dansuppvisningen i samband med invigningen av friidrotts-VM 1995 är nog det som toppar.

6. Vad är det bästa med midsommar?

Den fina gemenskap som skapas vid våra midsommaruppvisningar, såväl bland deltagare som publik

7. Vilket är ditt favoritfikabröd?

Kejsarkronor. Inte så vanliga numera men ett slags suveränt lyxig "premium-mazarin".

8. Vilken är din favoritdans?

Hambo

9. Vad är roligast att läsa i Vävan?

De artiklar som berör framtidsutveckling – hur skapar vi bra aktiviteter och rekryterar fler medlemmar.

10. Vad är det bästa med din förening?

Kombinationen av dans, musik och andra kulturella aktiviteter.

11. Vad har du för dräkt?

Årstad

12. Vilken är din dolda talang?

Finns egentligen inget dolt härvidlag men jag har agerat nummerflicka vid något tillfälle.

13. Skostorlek?

41

14. Varför började du dansa?

Lockades av bra nybörjarkurs.

15. Vad gör du när du inte dansar?

Aktiv i några andra föreningar, försöker träna en del, sommarstuga med mera. Kollar en del på dansinstruktioner - just nu Munkedals-mazurka.

Vävans tider

Vävans aktuella tider 2026

På grund av en längre tids vakanser i redaktionen utkommer endast 2 nummer under 2026.

Nr 1

2 mars manusstopp
18 mars till tryck och
23 mars är tidningen färdig för att hämtas

Nr 2

17 augusti manusstopp
2 september till tryck och
7 september är tidningen färdig för att hämtas

Har du något önskemål om vad du skulle vilja att vi tog oss en titt närmare på? Kontakta gärna redaktionen om du har något du vill berätta, skriva om eller tipsa oss om!

Inskickat material **sänds in oformaterat!** Skriv bara rakt upp och ner – vi fixar spalter osv!

Säg till om ni behöver fler (eller färre) exemplar av Vävan ute i era föreningar!
Meddela vavan@folkdansringen.se

**Sänd gärna bidrag till
Vävanredaktionen
vavan@folkdansringen.se**

Annonser i Vävan

Vävanredaktionen sätter gärna in din annons, men vi vill ha något i utbyte för annonseringen i Vävan.

Vi vill kunna erbjuda ett större intresse kring annonserna och därför kunna lotta ut inträdesbiljetter till de tillfällen vi annonserar om, alternativ t.ex. fika kuponger, då det är fri entré till arrangemanget. Utbytet går självklart direkt till våra läsare. Utbytet är två biljetter/annons Kursannonser är alldeles gratis!

Vill du prenumerera på Vävan?

Ett års prenumeration kostar 80: -

Då får du enkelt & bekvämt Vävan hem i din brevlåda.

Betala in på Pg. nummer 45127-8.

Märk talongen/inbetalningen "Vävanprenumeration-26" samt med ditt namn och din adress

Vid utebliven tidning – kontakta din folkdansförening! Är du fristående prenumerant, kontakta redaktionen

Bra att veta:
Distriktets plusgiron: 45127-8

maj var det -6,5 grader i Stockholm, i Uppsala -11,8 grader. I Umeå samlades i mitten av maj en stor karavan med hästar och slädar och åkte hela vägen över till Finland. Att jämföra med att på 1980-talet, när jag bodde i Umeå, så "rev" Uman runt 8 maj, dvs islossningen i älven och öppet hav skedde redan i början av maj.

Vårfåglarna flög "liksom tvehågsna om de skola stanna eller vända åter". Väderomslaget kom sedan helt abrupt runt midsommar. Det blev hastigt varmt. Det växte så det tycktes fräsa i gräset...". beskriver Josefina i Dorotea. Det var dock redan i senaste laget att hinna så och vänta sig en riklig skörd. Man skyndade sig så gott man kunde. Det växte, det växte i slutet av juni och i juli, men sedan kom Halshuggarnatten!

"Hungersnöden har sin egen grymma matematik", skriver Västerbro. "Den uppstår sällan direkt, ur ingenting. Det är – oftast – en process som tar flera år, innan den till sist slutar i en svindlande punkt som är katastrofen."

Ett visst mått av varje års skörd måste bli över, så att man har till utsäde. De svåra tiderna börjar med ett dåligt år. Ont om utsäde i en växande spiral några år framåt. Sommaren 1867 är läget akut. Inga förråd finns kvar, alla lager uttömda. Mycket hänger nu på årets skörd. De allra flesta norrländska bönderna har inga som helst

reserver längre. Slår skörden fel så står alla vid samma avgrunds rand.

En svält som hotar beror oftast inte på en absolut brist på livsmedel i en bestämd geografisk region, utan på att det som finns inte når alla som behöver det.

Halshuggarnatten – en kväll i mitten av juli

Josefina i Avaträsk i Dorotea, Västerbottens fjälltrakt berättar i Hägers och Villius film *Ett satans år* om sina minnen. Hon var 10 år när det hände. Juli månad var varm, det växte och frodades på åkrarna. Men en kväll i mitten av juli blev det kyligt. "Mitt i natten den 18 juli ...", berättar Josefin "vaknade hon, hennes mamma och 'getarjantan'", som följt dem upp till fäboden för att hjälpa till att ta hand om korna. "...klockan var kanske tre. Det var kylan som väckte dem."

"All skog och alla buskar var tjocka av rimfrost och hövallen var vit som snö. Flera timmar var det alldeles stilla. Så kom solen upp och började lysa och värma. Så kom en vindkåre och satte allt i en gungande rörelse. Då blev all rimfrost på gräset som tusentals dallrande diamanter, och av träden började det lossna ispinnar från grenarna. Men då solen verkat en stund på allt, då var det ej annat grönt än barrskogen och några tjocka blomstjälkar hängande ner mot jorden. Allt det övriga var som en grå trasig not."

Frost, redan i juli. Minusgrader, redan i juli. Det var den första av halshuggarnätterna, då skördarna förstördes. 11, 12 och 13 augusti frös det hårt i Sollefteåtrakten. Än värre blev det 23 augusti, när 'Barsmäss' var kommen, Bartolomeus dag i almanackan. Då drabbades de som tidigare kommit undan. Ett gammalt ordspråk tycktes besannas. "Bartolomeus klämtar för nödår i fjällen."

Den svagaste skörden man kan minnas, skriver en bonde. Befolkningen lever i yttersta nöd. "Ingenstädes funno vi rent bröd, utan det bestod överallt av hackad och malen halm, lav eller furubark. På några ställen fanns gröt kokad av granlav, ävensom av den frusna, omogna säden, och den var gräsligast av allt för dess motbudande utseende och vidriga stank, som uppfyllde rummet. Endast den yttersta hunger kan driva människor att förtära sådan föda", skriver en kommission.

Det torra året 1868 – solen ett problem

Problemet solen gällde södra Sverige. I Norrland väcker solen hopp om livet och i söder verkar årsväxten lovande. Men 11 maj stiger temperaturen med mer än 10 grader på förmiddagen. I Jönköping har det varit mer än 25 grader varmt i skuggan. Värmen driver på växtligheten. Men det blåser hårt, och det torkar ut marken. Det kommer aldrig något

regn! Bara sol, dag efter dag. Torrsommaren var på många platser fullständigt förödande. Egentligen borde man redan på hösten 1868 ha förstått att nödår väntar, Men tidningarna skriver väldigt litet om detta. Västerbro reflekterar och undrar om man helt enkelt bara är trött på ämnet, trött på att skriva om svält och elände efter förra årets hjärtskärande skildringar av nöden i Norrland. Det är faktiskt, i siffror mätt, fler som drabbas av svälten 1868 än norrlandssvälten året innan. Drygt 630000 personer bodde i de tre län som drabbades värst: Kronoberg, Jönköping och Älvsborg, jämfört med de 365000 som levde i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. Västerbro beräknar att minst 1,7 miljoner människor år 1868 drabbades av svag skörd. Grovt räknat hälften av Sveriges dåvarande befolkning.

Det svåra året 1869 – det ovanliga vädret fortsätter

I januari är det kallt så att Östersjön fryser. Men ingen snö. Ingen riktig vinter efter ett år av sällsynt värme efter ett år med extrem kyla.

Måndagen den 18 januari är det riksdagens högtidliga öppnande med *Konungens tal*. Först talar Karl XV om prinsessan Lovisas giftermål, därefter om hur landets försvar ska organiseras, men till sist kommer han in på de svåra tiderna. Konungen tycker sig veta att situationen inte är lika allvarlig

Kvällen avslutades med disco där kända svenska poplåtar spelades. Till musiken instruerades enkla folkdanser som passade fint även till modern musik. Efter middagen väntade dessutom en populär popcorn- och glassbuffé.

På söndagen avrundades lägret med lekar innan det var dags för lunch, packning och avsked. Efter en innehållsrik helg fylld av dans, skratt och nya vänskaper reste alla hem igen.

Barnen lämnade lägret med många nya danser att prova hemma och fina minnen från en rolig och lärorik helg. Ett stort tack till arrangörerna som gjorde riksbarnlägret möjligt.

/Maria, Alfred och Henry Thorson

Planetafestivalen

Även 2025 gick festivalen av stapeln och varade från fredagen den 24 oktober till söndagen den 2 november. Så Folkdansringen kunde erbjuda dans både för barn och vuxna, genom barndans för 2-6 åringar hos folkdanslaget National på deras ordinarie söndagsträning då det var dans i två pass. Ett pass för de yngre och ett för de lite äldre barnen.

För de vuxna blev det blandade svenska folkdanser under torsdagskvällen hos GNDS, där dansledarna instruerade och i pausen serverades det svensk fika bestående av sötlimpa med prickig korv och Sverigekaka.

Tyvärr var det inte så många som tog chansen att få prova på som vi hade önskat gällande alla passen, men de som kom var desto flitigare och visade intresse!

Nu blickar vi framåt mot nästa festival 2026 under vecka 44! Vill din förening, sektion, grupp bidra med något? Gärna dagtid, gärna för barn, men alla idéer är välkommet! Hör av dig till undertecknad.

/Maria Thorson (info@gnds.org)
Nätverksrepresentant för Folkdansringen Göteborg samt Göteborgs National Dans Sällskap
www.gnds.org
www.folkdansringen.se/goteborg

Vad har hänt...

Riksbarnläger med trolltema i Slottsskogen

Under helgen i vecka 43 samlades barn och ledare från flera folkdansföreningar till ett riksbarnläger på Gräfsnäsgrården i Slottsskogen. Deltagarna kom från Folkungagillet i Linköping, Folkdanslaget National och Göteborgs National Dans Sällskap samt Näverluren.

Under helgen fylldes gården av dans, lekar och gemenskap för barn mellan 7 och 13 år.

Lägret startade på fredagskvällen då deltagarna anlände och inkvarterade sig i Annexet, där madrasser rullades ut på golvet. Efter ankomsten väntade en spännande trollvandring ute i Slottsskogen. Kvällen avslutades med tacos till middag. Några deltagare som rest långt valde att vila tidigt, medan andra deltog en stund i dans tillsammans med vuxenlaget hos National, där dansen pågick fram till klockan elva innan alla till slut somnade gott.

Helgens tema var troll, vilket märktes i många av aktiviteterna. Under lördagen arrangerades en lekfull kamp där barnen tävlade i blandade lag. Grenarna var både roliga och kluriga, allt från att kasta tepåsar i muggar och pricka cricketbollar genom båggar till klassisk säckhoppning. De yngre

barnen tävlade mot varandra och de äldre mot de äldre.

Dansen hade såklart en central plats under lägret. Barnen fick prova flera barnleksdanser som ska dansas som samdanser under BARNLEK i Finland till sommaren. Danserna tränades även tillsammans med stipendiaterna som deltog under helgen med ett eget program. I vissa aktiviteter under helgen samlades alla deltagare – både barnen och stipendiaterna, vilket skapade en härlig gemenskap och möjlighet att prova danser från olika nordiska länder.

Lördagen bjöd också på ett slöjdpass där barnen tillverkade egna trollsvarsar av tyg, garn och olika dekorationer. Svansarna bars sedan stolt resten av helgen. Under kvällen framfördes en uppskattad teater om troll, där skådespelarna både spelade och sjöng.

detta år som tidigare år i Norrland. Han talar om att det "i åtskilliga orter genom missväxt uppstått nöd". Han uppmanar också riksdagen att göra vad den kan göra för att "avhjälpa".

Politiska maskineriet dras igång. Ärenden bereds, planer görs för att anslå summor. Insamlingar startas bland societeten. Och kungen fortsätter att festa, skriver Västerbro.

Nöden är otrolig. Många emigrerar, särskilt från södra Sverige. Många tar sitt liv. Tiggeri och stölder är vanligt förekommande.

Den försenade hjälpen

Hjälpen försenas på många sätt. Det tar tid att dra igång det politiska maskineriet. Dessutom är människosynen nedlåtande. Bara de, som kan försäkra att de kan betala igen – alltså låna pengar mot försäkran – får hjälp. Man är rädd att de fattigaste ska bli lata och bortskämda om de får hjälp. Under mars, april, maj och juni tar de allra sista förråden slut för många.

Hjälpen som kommer är för liten och kommer för sent! Vädret sommaren 1869 är utomordentligt. Skörden lovar att bli riklig – men bara på de åkrar man har haft något att så. På många ställen växer ingenting trots det fina vädret. Många dör precis innan hjälpen anas i fjärran. Och precis som tidigare är det inte den akuta svälten som orsakar dödsfallen utan sjukdomar som drabbar de

utmattade och försvagade kropparna.

Det visar sig, när statistik sammanställs att 1869 blir det värsta av de tre åren. Statistiskt åren innan var det ca 78 000 dödsfall per år.

År 1867 dog ca 4000 över genomsnittet
År 1868 dog ca 9000 över genomsnittet
År 1869 dog ca 14 000 över genomsnittet.

Personligt och existentiellt

Magnus Västerbro refererar i boken till många personliga berättelser och han inleder med att berätta om Nils Borg från Abrahamså by i Råneå socken, nära Luleå. Han var äldrad man, 64 år, utfattig, en före detta fjälljägare som blivit en misslyckad nybyggare. Hans barn levde, hade byggt sina egna hus, fått sina egna barn.

Till slut hade Nils Borg fått nog av den förfärliga vintern 1867–68, med en ständig hunger som övergick i svält. Han packade sin rygsäck och skulle gå till Stockholm och prata med kungen. I rygsäcken hade han flera dokument som han själv författat. Skrivkunnig, och med väl valda ord hade han formulerat sina protester. Han startade 5 mars 1868 och anlände till Stockholm ca 50 dagar senare, dvs i slutet av april. En vandring på över 100 mil. Han togs emot av Kungliga Majestätets kansli i Stockholm, som bokförde ärendet och frågorna började utredas. Men han fick inte träffa

konungen. Han var upptagen av annat.

Att arbeta med boken om Svälten har på ett personligt plan fört mig mycket närmare mina far- och morföräldrar. Särskilt min mormor, Elisabeth, som jag träffade ganska ofta i tonåren. När jag nu på kartan letar efter Mieköjärvi, en knappt synlig prick på gränsen mellan Överkalix och Övertorneå kommuner, undrar jag hur de egentligen klarade sig. Mormor var 2 år då kölden slog till i norra Sverige. Hon hade också syskon, men dem vet jag ännu mindre om. Någon eller några av dem emigrerade till Amerika, det är allt jag vet.

”Att så många barn svalt ihjäl i dessa trakter och tider är inte förvånande. Att några överlevde är beundransvärt. Att de ville födas är miraklet.”, skriver Sara Lidman i Vredens barn.

Sara Lidmans bok ”Hjortronlandet” kom 1955, dvs för 70 år sedan. I början av året sände SVT en högläsning av Hjortronlandet, inspelad på Gammlia, Västerbottens museum. Särskilt fäste jag mig vid avsnittet när lilla Claudette är hemma hos farmor Anna och börjar ställa existentiella frågor.

- Farmor vars var jag innan jag föddes?
- I Fridas maga var du.
- Vars var mamma då innan hon föddes?

- I din mormors maga var hon.
 - Men då på den tiden medan mamma låg i mormors maga – vars var jag då?
- Annas kardor trasslade ett ögonblick och hon skrattade lite.
- Såna spösmål stinta! Blir man int så huvudvill att man måste taga fast sej spisstånga. Så på flata golvet man sitter.
 - Men jag måst väl ha varit *någerst*, sa Claudette smått triumferande över att hon kunnat göra Farmor huvudvill men också orolig att hennes vetande skulle visa sig begränsat.
 - Jo jo det förstås. I potatislandet å i luften å i kojuvret.
- Ögonen växte på Claudette.
- I allt det som mormor och mamma din levde på. Å n’Franz förstås. Ska man vara riktigt spetsfundig kan man säga att du fanns i potatis som inte hade växt ut än men skull bli å skull ätas opp å giva näring åt mormora å mamma din. Å i höet som kon åt. Hon som födde en kalv som blev en ko som gav mamma din och dej mjölk. (Lidman 1955, 20–21).

Referenser
Lidman, Sara (1955/1961). *Hjortronlandet*. Bonniers.
Västerbro, Magnus (2018). *Svälten. Hungeråren som förändrade Sverige*. Bonniers.

/Marianne Pipping Ekström

hur typografi och formgivning kan användas för att vägleda läsaren. Här får vi också vet hur digital teknik kan ge oss helt nya läsupplevelser. Slutligen får vi råd och tips om vi vill ge ut en egen bok och hur den kan synliggöras i den stora bokfloden. Och vi får veta vad varje bokköpare borde veta om böcker, för att inte bli lurad. Ett tips från Strindberg själv:

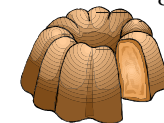
Man köper heldre en vacker bok för en krona än en ful för 50 öre.

Borg, Alexandra & Ulmaja, Nina (2019). *Strindbergs lilla röda. Boken om boken och typerna*. Atlantis.
Ulmaja, Nina (2012). *ABC å D. Människans viktigaste uppfinning*. Bonnier Carlsen.

/Marianne Pipping Ekström
(Boknörd)

KAK-UPPROP!

inför Nationaldagens
fikaservering

Baka och låt alla få smaka dem!
Kakorna lämnas in på Gräfsnäsgården på Nationaldagen den 6 juni
Även i år får du ersättning för din kaka
Tack på förhand för ditt bidrag!

Knatte & Barndans!

Alla föräldrar och mor-och farföräldrar se hit

Vi har två grupper, en för 2–4 åringar och en för 5–6 åringar
Vi dansar på Gräfsnäsgården
ojämna söndagar
kl 15.00 dansar 2–4 år
kl 16.00 dansar 5–6 år
Ring för mer info
Ylva Ewaldz, 070-9785868

Kom och pröva på - Hör gärna av dig innan du kommer!

Är du mellan **7-13** år så kom varannan fredag kl 18-19 och dansa med en grupp tjejer och killar!!
Jämna fredagar
Ring för mer info
Matilda Utter, tel. 031-190383
Kom och pröva på!!

Dansens dag

Tisdag 29/4

Hur firar du det?!

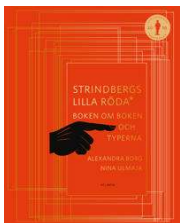
I Slottsskogen tillsammans med onsdagsföreningarna, såklart!!
Musik, dans och egen fikakorg!

Under R finns Runor, Rubrik, Rekord. Rekordet för längsta ordet i Svenska Akademiens ordlista är realisationsvinstbeskattning. Många sammansatta ord kan bli minst lika långa, men än så leder realisationsvinstbeskattning med 28 bokstäver, allt enligt "ABC å D" (2012).

Här finns mycket roligt att hämta. Ett tips till mor- och farföräldrar att läsa tillsammans med barnbarnen.

Strindbergs lilla röda.

Det är boken om boken och typerna. Boken är sannerligen inte liten. Den väger 1,3 kg och är på 452 sidor. Den handlar om Strindbergs roman "Röda rummet", som utkom 1879 och sedan getts ut i nästan 150 utgåvor världen över.

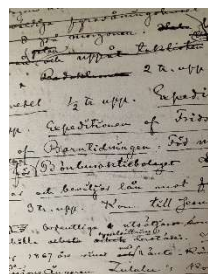
Förutom att vara en roman är "Röda rummet" en bok. Skriven, formgiven, tryckt, såld och läst, Hur gick det till på Strindberg tid? Hur går det till idag? Frågorna ställs i baksidestexten. Förslag hur boken ska läsas finns i innehållsförteckningens inledning. De mest nördiga partierna är tryckta i blått; svart text är mer generell. Huvudrubrikerna är tryckta i rött.

Strindbergs lilla röda är en både nördig och allmänbildande resa genom bokens, typografins och läsningens historia. Så presenterar

biblioteket boken när du letar den på nätet. Boken är indelad i 5 avdelningar. En superkort sammanfattning av dessa är:
 1: Typsnitt
 2: Sättning och skiljetecken
 3: Bokens förpackning
 4: Bokdesign
 5: e-bok, pod, digitaltryck

Första avdelningen handlar om typografinördarna Strindberg, Jobs och Gutenberg, om gamla och nya typsnitt. Här får du verkligen veta att en bokstav inte bara är en bokstav. Bokstaven har en anatomi. Höjd, bredd, tvärstreck, grundstreck, inre form och seriffer: klackar att stå på och markera topp. Läsbarheten är det viktigaste. Den står i första hand.

Andra och tredje deleni boken berättar om när Strindberg sätter text, vilket papper han helst skrev på (gul, oskuren Lessebo Bikupa) och hur han jobbade med korrektur. Rubrikerna säger allt: *Strindberg sätter punkt och drar tankstreck. Strindberg styr och ställer.* Här kan vi se hur det handskrivna manuset ser ut.

En sida ur Strindbergs manus

Fjärde och femte delen handlar om bilden och bildens betydelse och om

FIRA

Nationaldagen 2026

11:00 Firandet startar

olika program hela dagen

17:00 Nationalsång och flaggan halas

Nationaldagen firas den 6 juni vid Gräfsnäsgrården i Slottsskogen

Hela dagen dans och musik
 god fika, hantverkslotteri,
 demo av dräktsömnad och slöjd,
 prova-på-slöjd

Välkomna!

Folkdansringen
 Göteborg

I samarbete med Bilda

<https://goteborg.folkdansringen.se/>

Sektionsnytt

Vad har hänt sedan sist? Jo söndagen 21 september på Folkdansringens dag i och utanför Gräfsnäsgården medverkade dräktsektionen med demo och prova på att jobba i ull, karda och tova med hjälp av 5 funktionärer från 3 föreningar. Även en liten utställning av det gamla "dockpaketet" som framställdes i slutet av 1900-talet och illustrerar hur barn ur olika samhällsskikt var klädda ca 100 år tidigare. Dessutom var det några som demonstrerade lite dräktsömnad.

Men vår stora satsning den dagen var en *CAT WALK Bohusdräkter* med variation, en annorlunda dräktvisning, med Inger-Lise Riphagen Ewaldz i spetsen. En visning av i princip alla olika varianter av Bohusdräkt som vi har. Det var nog första gången någonsin som en sådan visning av alla Bohusdräkter gjorts i Göteborg. Det var klar regnrisk, men beslutet blev att satsa på cat walk utomhus. Och det gick bra, uppehåll hela tiden! Själva cat walken var hopbyggd av resurser från Annexförrådet med lite nya tillägg. 21 olika dräkter för vuxen och 3 barn i kolt eller barndräkt var med och 25 mannekänger visade

dräkterna på ett utomordentligt sätt. Visningen förgylldes av härlig spelmansmusik av Anders Utter och Urban Lind. Föreställningen filmades och dräkterna fotades.

12 oktober "Lappa & laga är lösningen", höstens temadag; Att laga, lappa, snygga till, förändra, sy om sina kläder det är bra för den egna garderoben och ekonomin och även för miljön. Deltagarna hade med sig egna plagg de ville ha hjälp med. Det gällde vanliga kläder men även dräkt om man ville det. Dräktsektionen stod för undervisning och inspiration. 5 deltagare och en trevlig och givande dag.

Knypplingskurs för nybörjare 4 deltagare har kämpat med att få in knypplingens hemligheter i huvud och händer under totalt 8 träffar under Eva-May Haraldssons ledning. Alla har gjort traditionella spetsar av tunt knyppelgarn.

Vecka 3 sektionen deltog med slöjd för barn och vuxna under torsdagskvällen. För de mindre, att väva med pappskiva, stoppnål och garn eller att göra sina egna reflexer av reflexgarn. För vuxna och äldre barn handlade det om att lära sig att göra trådknappar.

Och vad kommer

När ni läser detta har en utav aktiviteterna redan passerat;

Boktips Böcker om böcker och bokstäver

I boken om Handarbetets Vänner, som var boktips i Vävan 2:2025, gör Nina Ulmaja den grafiska designen. I ett par andra böcker, som jag har stött på, är hon formgivare, så till exempel i "Strindbergs lilla röda. Boken om boken och typerna" eller både formgivare och författare i "ABC å allt om D. Människans viktigaste uppfinning".

Ett lockande omslag är ofta läsarens första möte med en bok. Vilken roll spelar omslaget för läsningen? Frågan om det visuella värdet för litteraturen ställdes vid Bokmässan 2022, där bland andra Nina Ulmaja medverkade.

Vem är Nina Ulmaja?

Så här berättar hon i boken "ABC å allt om D. Människans viktigaste uppfinning"

Jag tvingade min mamma att kväll efter kväll läsa Richard Scarrys stora bilderbok när jag var riktigt liten. Senare älskade jag att bläddra i tunga uppslagsböcker. Därefter följde bokslukaråldern och den tar aldrig slut. Jag är född i Finland och flyttade till Sverige som 5-åring. Jag fick lära mig ett nytt språk på mycket kort tid, som barn gör som hamnar i ett nytt land. Jag inser att

jag har jämfört ord och uttryck på svenska och finska så länge jag kan minnas, och blivit road av ord och språk. ABC å allt om D är min första egna bok. Det är en samling om allt jag vill berätta om alfabetet och bokstäverna. För det är märkligt hur lite vi vet om våra minsta byggstenar – bokstäverna som bär hela vårt kollektiva minne och är så viktiga idag. Idén till boken fick jag när mina barn började fråga varför bokstäverna ser ut som de gör.

Nina Ulmaja är prisbelönt bokformgivare och föreläser om typografi och trender inom grafisk design och bokproduktion. Hon är rikligt belönad för sin bokdesign. Boken "ABC å allt om D" tilldelades Augustpriset 2012.

Vad handlar ABC å allt om D om?

Den handlar om våra bokstäver, hur de ser ut och deras ursprung ser ut. Varje bokstav har ett eget avsnitt. Under bokstaven A finns förklaringar och beskrivningar på sådant som börjar på A: Arabiska siffror – och då också romerska siffror, Allitteration, Accent mm. H handlar bland annat om Hieroglyfer och Handalfabetet.

Under L finns Läsnig, Läsriktning. En hel sida ägnas åt läsriktning. Uppifrån och ner eller nerifrån och upp. Från vänster till höger; så har vi läst de senaste 1500 åren. Men arabiska och hebreiska läses från höger till vänster.

det kommer att ske ombyggnadsarbeten i gården under sommaren och att många händer kan behövas till hjälp med detta. Valberedningen hade gjort ett gott arbete så de blev omvalda. Maria Lissmatz och Leif Schöndell hade ordnat med förtäring, smarriga smörgåstårter från Tjörn och till kaffet hade Ingrid Blume lyckats skaffat in små semlor.

/Gunilla Magnusson

Slottsskogsstämman

I år kommer den att vara
lördagen den
30 maj

Vid årsmötet sista söndagen i februari för Folkdansringen Göteborg valdes styrelsen för 2026 och på bilden syns de uppradade och taggade inför sina uppgifter: Från vänster; Dräktsektionens ledamot Stina Olsson, Vice ordförande Cecilia Jarlstedt, Lokalkommitténs ordförande Magnus Ewaldz, Kassör Berit Wallsten, Ordförande Matilda Utter, Ledamot Björn Jedvert, Sekreterare Ylva Ewaldz och Protokollssekreterare Ingegerd Sigfridsson.

Folkmusik i Slottsskogen

Söndagen den **3 maj** klockan 12-14.30

Kom och lyssna på
härlig folkmusik
som Göteborgs
Spelmansförbund
bjuder in till!

Vi fyller 65 år som förening, kom fira med oss!!

Ta en fika i vårt café där det
serveras hembakat

Kom förbi - Drop in - Fri entré

Arrangör:
Göteborgs Spelmansförbund i samarbete med medborgarskolan

Vårens temadag helgen 14 o 15 mars då Ulf Johansson under lördagen lär ut hur man täljer sig en bandgrind. Det är en väldigt liten "vävstol" där man kan väva en mängd variationer på band. Hur man gör detta provar vi i våra nygjorda bandgrindar under söndagen.

Dräktkursen under Stina Olssons ledning med Katharina Cullberg som medhjälpare pågår 7 gånger under våren. 8 deltagare som syr sina olika dräktplagg och lär sig om allmogens dräktskick i gamla tider.

Sömnad av linneplagg, Skjortor, Särkar och Överdelar
Deltagarna lär sig om gamla linneplagg och syr på sina egna linneplagg.
Kursen startade nu i vår, 8 gånger med 12 deltagare. Ledare är Eva Warberg och Inger-Lise Riphagen Ewaldz

19 april är det dags för årets **Folkdräktsmarknad**. Se mera i annonsen här bredvid!
Är du dräktintresserad välkommen som funktionär! Vi behöver funktionärer för olika uppgifter, så även om du inte känner dig så kunnig inom dräkt finns de uppgifter för dig.

/Dräktsektionen genom
Stina Olsson

Folkdräktsmarknad

Söndag 19 april 2026

Köp och sälj - allt inom folkdräkt

Har du dräktdelar eller
en hel dräkt som du vill sälja?
Vill du köpa en dräkt eller del av dräkt?

Inlämning 9.30-12.00
Försäljning 13.00-16.00
Servering hela dagen!!

Annexet Gräfnäsgråden
Arrangör.

Dräktsektionen Folkdansringen Gbg

Upplysningar
Stina Olsson 0724 48 23 07
drakt.goteborg@folkdansringen.se

TIPS!! Hembygdsrörelsen i Halland bjuder in till dräktparad och dräktmarknad i Halmstad 6 juni och i Äskhult 22 augusti.

Kursverksamhet tillsammans med

Bilda
www.bilda.nu

Vad är på G...

Nationaldagen 2026

Nationaldagsfirande 2026 – visst vill ni vara med?

Vi behöver hjälp med programmet på dansbanan, funktionärer och kakbak

Kommittén består av Anne Carlsson (Ln), Karin Mälbo (Ka), Daniel Strauss (Nl), Stina Olsson (Ln).

Vi tänker oss upplägget ganska traditionellt, men vi tar gärna emot idéer för ett ännu bättre 6 junifirande. Hör av er till någon av oss om ni har goda idéer.

Alla föreningar har fått frågan om vad ni vill framträda med i programmet. Vi vill förstås ha många trevliga uppvisningar mm, alldeles som vanligt. Svara senast 14 mars till någon av oss.

Ni kommer senare att få frågan om att *hjälpa till som funktionär*. Vi behöver många funktionärer. Du som har varit med innan, vi hoppas att du vill vara funktionär även i år. Du som inte har provat ännu, varför inte testa i år? En trevlig chans att träffa andra i distriktet.

Arbetsuppgifter som man kan välja bland är bl a fikaservering, fikaförberedelse, kaffekokare, fixa funktionärlunch, fanborg, dräktvisning, sprida PR, musicera-

”bort i vägen”, uppvisningar, slöjda med besökande barn och vuxna, dräktsömnadsdemonstration, ställa iordning före och efter, diverse specialuppgifter, m.m.

Baka mjuka kakor eller småbröd till fikaserveringen – Vi behöver många kakor, hembakat är populärt. Baka på långpanna, i rund form, i avlång form, muffinsform, smaksättningen är valfri. Du bakar det du har lust med att baka. Det är trevligt att vi kan erbjuda variation. Du får ersättning för det du bakat.

För nationaldagskommittén 2026
Stina Olsson

Musikcafé – eller våfflor med dans

Söndagen den 29 mars
kl 12-15.30

Pröva på dans, lyssna på folkmusik,
pausa med en nygräddad våffla!

Plats: Gräfsnäsgården i Slottsskogen
Fri entré – Drop in – Fikaförsäljning

Arrangör Göteborgs National Dans Sällskap
www.gnds.org
info@gnds.org

tillbaka till Stenpiren och cirka kl 19 gick vi iland. Tack alla och S/S Bohuslän för en härlig dag. Gudrun och Bengt Johansson arrangerade resan och var dessutom arbetande besättning.

Under hösten bjöd dansledarna Irene Nilsson och Maria Lissmatz in till fest med Vilda Westerntema. Medlemmarna kom fantasifullt klädda enligt uppmaning, vi skrattade varmt och hjärtligt åt varandra, några red på käpphästar och alla undrade vem som gömde sig bakom den svarta banditmasken. Vi bjöds på smaskiga hamburgare med tillbehör och goda färska donuts till kaffet. Sedan dansade vi roliga danser i westerntema, en glad och uppsluppen kväll.

Eftersom vi till vår stora glädje fått några nya medlemmar erbjöd vi under fyra onsdagar i september-oktober stegräning: polka, schottis, mazurka, vals, polska och hambo, under en timma före den ordinarie träningen.

En onsdag under hösten hade vi besök av gästdansledare, det var Ingegerd Hägnesten och Jimmy Persson som ledde oss i danserna, alltid lika uppskattat när de kommer till föreningen.

Folkdansringens dag firades vid Gräfsnäsgården den 21 september. Distriktet ville visa bredden i vår verksamhet och även ge besökarna möjlighet att aktivt delta. Gudrun

Johansson ingick i kommittén. På dansbanan erbjöds pröva-på-dans till spelmansmusik och i Annexet pröva-på-spel samt visstuga. Givetvis serverades det fika, man kunde välja smörgåsar eller våfflor eller både och.

En catwalk hade byggts upp från Gräfsnäsgården ut i rundeln, där visades under spelmansmusik 25 st dräkter från Bohuslän av kvinnor och män i olika åldrar och tre barn varav ett i kolt, så snyggt och trevligt, en succé. Presentationen sköttes av Inger-Lise Riphagen Ewalds.

Friluftskommittén har under hösten tagit oss med till Radiomuseet och till vandring längs ljusinstallationer i Light in Alingsås.

I december bjöds vi in till Julfest i en juldekorerad Gräfsnäs gård, kvällen inleddes med värmande glögg. På vackert dekorerade bord serverades pizza med julsmaker och till kaffet serverades stor kakbuffé (allt bakat av Nancy). Vi sjöng julsånger och dansade. Det var Jane Åberg och Lennart Andersson som var kommitté, förstärkta av Nancy och Kenneth Sandevi samt Margarita Christiansson.

Vid föreningens Årsmöte 18 februari konstaterades att föreningens ekonomi är stabil. Dräktförvaltare Eva Warberg meddelade att hon har möjlighet att förvara kvinnodräkterna i sin bostad varför de kommer att flyttas dit. Göran Helgesson meddelade att

Efter dans till storband till sena timmen var de trötta men väldigt nöjda med kvällen. Berit igen: "Det kändes ju bra att så många människor fick ta del av det magiska i polskor!"

Nu tillbaka till polska efter Ture Bäckstam. Vi dansade den även på kurs med Mellgrens i januari. Vilken njutning att få träna mer på sådant man tror att man redan kan. Och vilken musik... Sista dansen, sista låten med Mellgrens blandning och Ture Bäckstam... i en långsam böljande balans...

/Evalena Davidsson

Början av januari 2026, snörik vinter och halt. Den 7 januari ställdes bussar och

spårvagnar in i Göteborg, snöröjningen jobbade för fullt, men hann inte med, många blev insnöade. De plikttrogna startade hemifrån tidigare och tog sig fram till arbetsplatser gående/pulsande långa sträckor, några skidade fram.

Dansandet har dragit igång på det nya året, började under vecka TRE då medlemmarna besökte de olika danskvällarna som avslutades med Stordans på fredagskvällen, stora salen var "knökad" av dansare och god stämning. Roligt för en åldersrik dam att även bli uppbjuden av unga dansanta killar,

vilka fina ungdomar i Ungdomslaget. Victoria stod för fikaserveringen på onsdagskvällen. På tisdagen höll Marianne Pipping Ekström föredrag "Vad åt man på 1800-talet". Det var halt ute den dagen så flera med mig vågade sig inte till Gården, fast att vi gärna ville. Till vår glädje har Marianne lovat att hålla föredraget på nytt för oss onsdagen den 18 mars, tack för det.

Här rapport av Lennart Andersson från vår spark-i-gång på hösten 2025.

Lördag 30 augusti. Från olika håll kom Viktorianer till Stenpiren för att fira spark-i-gång för höstterminen på Ångaren Bohuslän.

Vi blev 28 stycken som klev ombord för en dagsresa tur och retur till Marstrand. Väl ombord vankades det en välkomstmörgås med tillbehör, i främre salongen. Efter en stilla tur genom hamnen gick turen genom Göteborgs norra skärgård mot Marstrand. Vädret var på vår sida med sol och lite vind. Under resan gavs tillfälle att bekanta sig med fartygets brygga och maskin. Cirka kl 13 anlöpte vi hamnen på Marstrand. Vi hade nu 3 timmar på oss att hitta på eget. Vissa valde att gå runt Marstrandsön, andra shoppade, fikade, badade eller bara gick runt. I god tid före kl 16 antrade vi båten för hemresa. I salongen blev vi serverad en härlig räksmörgås. Victoriaspelmännen underhöll därefter på akterdäck. Båten gick ungefär samma väg

Ordförande har ordet...

Så spännande att för första gången formulera sig under denna vinjett! Jag har precis tagit över som ordförande för Folkdansringen Göteborg och igår hade jag överlämningsmöte med avgående ordförande Jane Åberg. Tack Jane för de här åren!

Jag heter Matilda Utter och började dansa som barn i Letsegårdens hembygds-gille där mina föräldrar är aktiva, men hittade mitt eget danssammanhang i Folkdanssällskapet Nationals ungdomslag i mitten av 80-talet. I National har jag utvecklats som dansare och ledare och leder för närvarande föreningens barnlag. Jag är också engagerad i BU-sektionen på riksnivå sedan i höstas.

Folkdansringens verksamhet är verkligen en allåldersverksamhet och en verksamhet som passar fint att ha som gemensamt intresse i familjen och genom hela livet. Vi behöver bara få lite fler att förstå det och våga prova på så att våra barn- och ungdomslag kan fortsätta finnas. Men det går förstås bra att börja dansa eller upptäcka andra delar av vår verksamhet när som helst i livet. Vi får inte glömma att vår största målgrupp är pensionärer och dem blir det ju bara fler av, har jag hört ;)

Jag tycker att föreningsliv är väldigt fint och betydelsefullt men också att det är viktigt att vårt ideella engagemang bygger på lust och glädje. Vi har förstås en massa kulturarv att förvalta, dräkt-, slöjd-, musik- och danstraditioner, men basen i vår verksamhet är den gemenskap, glädje och känsla av sammanhang som vi delar med varandra i våra föreningar. Att få vara med och skapa förutsättningar för oss alla som på olika sätt vill ta del av Folkdansringens verksamheter, på föreningsnivå, distriktsnivå eller nationellt, känns som ett privilegium och jag ser fram emot att fortsätta mötas, även på dansgolvet.

/Matilda Utter

**Nybörjarkurs till hösten!
Håll utkik på www.gnds.org**

Start i sep-26
18.30-20.00 på Gräfsnäsgrården
Göteborgs National Dans Sällskap
www.gnds.org
info@gnds.org

Föreningsnytt

Göteborgs National Dans Sällskap

GNDS 110 år
Jag har suttit och

sträckläst de senaste 20 årens nummer av Vävan. Så mycket uppvisningsdans, "vardagsdans", fantastiska resor och fester alla föreningar berättat om!

Presentationer av medlemmar och deras särskilda minnen tycker jag om att läsa. För egen del lyser första utlandsresan, till Isle of Man 1987 extra starkt. Jag hade varit med knappt ett år och hamnade på ny plats i Engelska för tre par. Le och gå dit! fick jag som råd mitt uppe i dansen. Det gick bra! Strapatsrika tågresor och många uppvisningar är minnesvärda.

GNDS firade 110 år den 6 december med god mat och härlig samvaro på Gräfsnäsgården. Medlemmar i Wendelsbergs spelmannslag, där vår egen Robert Höglind ingår, spelade till dans.

Är det fest så är det nog många som väntar sig underhållning - och det fick vi! Höjdpunkten tycker jag var när Kerstin Harvenberg och Malte Hermansson visade bredden av vår verksamhet genom att dansa allt från till exempel menuett, vals, polska, "tryckare" och till och med Fågeldansen och Jenka. De var klädda i "civila" kläder. In på

scenen kom Ingela Mattsson i särk och huckle och Lennart Thorson också "bonnigt" klädd. De tittade avvaktande och dansade sedan hambo, efter nästa dans - hambo, nästa dans - hambo, nästa... hambo. Helt underbart!

I vanlig ordning delades det ut förtjänstmärken och dessutom fick elva medlemmar varsin minnestavla eftersom de varit med i föreningen i minst 50 år. (De som varit med 60 år eller mer fick en minnestavla 2015.)

Under senhösten var det tätt mellan alla aktiviteter.

V. 44 är Planetafestival och GNDS deltog med "Prova på folkdans". Innan dess deltog tre på barnlägret i Trollens skog 24-26 oktober. Luciafesten var som alltid en fin kväll. Pernilla Hellestam var lucia och vid kroningen sjöng hon Koppången. Luciakören leddes av Carl Bäckersten också den här gången.

Luciakvällen är officiell avslutning på höstterminen, men efter det fick även i år 30 deltagare äta gröt i det begränsade utrymmet i Kindstugan på Lisebergsområdet. Ända sedan 1984 har vi kunnat få hyra den gamla stugan och kunnat fortsätta denna fina tradition som inleddes av Ulf Kinding. Den är redan bokad den 17 december i år.

Inpå nya året, 6 januari, var det dags för julgransplundring med 45 vuxna och 45 barn. Som tidigare var

Varannan onsdag har vi som vanligt dansat polskor i Lilla salen. Vi brukar värma upp

med någon schottisvariant. Dom kan vara lite luriga i början så det blir en bra hjärngympa. T.ex. Sicksack schottis från Hede och Schottis från Herrhagen. Vilken har egentligen mest zig zag? Lätt att blanda ihop.

Sedan går vi över till polskorna. I höst har det blivit polskor från bl.a. Järvsö, Åmot, Södra Dalarna och Rättvik och en polska från Norra Grundsund vars andra halva är en fläckpolska med en klurig fotisättning. Särskilt förtjusta har vi varit i Polska efter Ture Bäckstam. Den har stegen som i en hambo och dansas med lite gung och jag tycker man känner släktskapet med hambon. Det finns ju hambopolskor. Men när kom hambon till Sverige?

Jag läser på Hälsingehambons hemsida: "Den utvecklades troligen vid förra sekelskiftet ur polskan som var den vanligaste pardansen under 1800-talet. Och då kom också de första kompositionerna av hambomelodier". Man kan nog säga en hel del om hur det gick till men jag tyckte det var intressant när en av spelmännen Ulf Störling och Staffan Jansson (FMK 31 okt-25) berättade att "När hambon kom till Hälsingland sa fiolspelmännen --

Det där bryr vi oss inte om, vi spelar redan så". Jodå, några av deras låtar hade allt en dragning åt hambo.

Vad har nu detta med Ture Bäckstam att göra? Ingen aning, men kanske är det ändå något av samma tradition? En polska som Ture Bäckstam från Boda lärt sig från Ingels under 1930-talet.

Vals har man dansat från slutet av 1700-talet och polskor från tidigt 1600-tal (Dansens och tidens virvlar, Eva Helen Ulvros). Och om man slår ihop det får man: Trettondagskonsert med bal på Operan 2026, Svensk folkmusik med GöteborgsOperans orkester och Wienervals med Operans Wienerkapell.

Sex personer från SoS var där och Berit berättar att kvällen började med räkmacka och sedan mingel med skumpa i foajén. Sedan en mäktig konsert med riksspelman Jörgen Antonsson och symfonikerna. Så var det dags för Wienervals på stora scenen. Berit skriver: "Men alla folkdansare inväntade förstas först och främst dansen på lilla scenen. Jörgen Antonsson, dirigenten Ankarblom på fiol och en mandola spelade upp till en underbar danstimme med polskor, schottis och vals. Golvet blev snart fullt av folk i olika åldrar och med olika klädsel. Det är inte så ofta vi ser polskedansare i långklänning och frack!" Men många folkdansare hade också folkdräkt.

Andra danser från tidiga hösten blev de mjuka och lugnt flytande schottisarna Lybeckare från Orust och Skaftö. Så sköna!! Vi fick också lyckan att dansa till den innerliga och mjuka Orepolskan. Triol spelade den vackra Sammeles Annas Polska. Den skrevs till hennes Bröllop av en pojke. som var djupt förälskad i henne, men hon höll av en annan. Sorgligt men polskan är smärtsamt vacker. Vi roade oss också med polskorna från Orsa och Älvdalen. Dessa 2 orter, som har så mycket gemensamt i vardagen, men också i sina härliga danser. Därefter fanns det inget som kunde stoppa Finnskogspolsen med sin korta 3-a och fantastiska rytmik, där fötterna få arbeta fram-fram-intill. Lycka också, när man får till 2-taktssnurren och sedan 1-takts snurren. Då går det undan!! Det blev också en bejublad debutspelning av Sanna hos oss! Så roligt!

Terminen fortsatte med Polska från Rättvik och de vackra låtarna därifrån. Halländsk Snoepolska och Polska från Boda är två favoriter, som kräver mycket rotation för att bli riktigt bra. Senpolska är en polska som är långsam och det finns många varianter av dem. Det dansades bl.a i Östra Jämtland och i Medelpad. Där finns en variant från Torp och en från Haverö, som har stora likheter, men skiljer sig i hans omdanssteg.

Lagom till Gammalpoliska från Föllinge kom Kristians kapell och spelade för oss. Det blev härligt! Pols, Reiländer och Busserull prövade vi på och likaså Bakmes och Hambo och det tillsammans med Triol. Gott!

Efter Polska från Kungsviken och en avstickare till Kall med dess fina låtar blev det både Polska och Bakmes därifrån och också en liten viltur.

Terminen avslutades med en hejdundrande Julfest med musik av Triol och Höstrusk, Härlig Dans och diverse godsaker.

Våren startade med Polska från Alfta och Arbrå från Hälsingland och fortsatte sedan med Hambopolska från Södra Dalarna. Sedan fick vi träffa Spelmanen Torgny Lundberg, som hade ett härligt spel på sin fiol till vår Finnskogspols.

Sedan återkom Sanna och spelade till Polska från Bergsjö eller "Höppa Köna". Så fina låtar till den fina, innerliga dansen. Vi har också hunnit med Bondpolskan från Viksta, så nu har vi tjejer fått lite luft under Vingarna! Det såg Håkan och Ingela till med sitt spel! Nu ser vi fram mot en härlig vår med mycket god Dans!

/Ulla-Britt Andersson

det Brita Sivertsson som ledde dansen och hade många medhjälpare för att få allt att fungera.

Som alla andra föreningar har vi haft årsmöte. Kontinuitet med många omvalda funktionärer och med litet förnyelse - precis som det måste vara för att få föreningen att leva vidare.

Nu på våren väntar våfflor med dans i Annexet den 29 mars och snart nog är det påsk med skärtorsdagsfest.

Under våren gäller det förstås att träna ihop ett fint medsommarsprogram. Fundering på resa till Bergamo i Italien har vi lagt ner. Mitt i sommaren kan där vara väldigt hett och dessutom är kostnaden hög. Vi satsar på Nordlek i Danmark nästa år i stället. Det hindrar inte att det kan bli någon kortare resa. Kom gärna med idéer!

Jag började med att blicka tillbaka genom gamla Vävan-nummer. En punkt som dessvärre återkommer är minnesord över medlemmar som avlidit. Inte heller nu har vi i GNDS varit förskonade.

Ulf Dennhag var med på senaste midsommaruppvisningarna, men insjuknade mitt i sommaren. Han kom in i föreningen 1977 och för många av oss "har han alltid funnits." Under många år var han dansledare med särskilt intresse för övergångar mellan danser vid

uppvisningar. Vid arrangemang som Solastafetten, Fältstafetten och spex av olika slag hade han alltid en viktig roll.

Dans, Fest, Glädje är föreningens ledord. Jag vill lägga till **samhörighet**. Särskilt vid svåra stunder som när man måste ta farväl av en medlem känns samhörighet. Begravningen på Marstrand, med många i folkdräkt, där vi kunde minnas Ulf tillsammans kändes trots allt väldigt fin.

Med hopp om en fin vår!
/Kristina Jarnedal

Nu har vårt folkdanslag funnits i 60 år. Det ska firas i september. Planeringen har börjat och den valda kommittén får

mycket trevligt att göra.

Årsmötet hade vi nästan på dagen av bildandet av föreningen. Mötet gick snabbt och valen var förberedda, därefter började 60 års firandet, med tårta.

Mycket trevligt väntar under våren, förutom dans på måndagskvällarna ska vi bl.a äta lunch på Lökebergs Pensionat en onsdag i mars. Vårfest blir det som vanligt, med inbjudna gäster, den 17 april på Jörlandagården. Eva och Ingvar spelar upp till dans.

Nationaldagen har vi lovat vara med på. Som vanligt ansvarar vi för pröva på slöjden. Vi brukar även

kunna hjälpa till med serveringen av mat o kaffe.

Midsommar blir som tidigare år, 5 servicehus på torsdagen och Bohus fästning på fredagen. Här blir det både lekledning och uppvisning. Nybörjarkursen i höstas var trevlig, men tyvärr blev återväxten i föreningen skral, bara Peter fortsätter. Vi får ta nya tag och hoppas att få nya dansare till föreningen.

Vi fick en förfrågan om vi kunde ordna dans kring granen inne på vårt köpcentrum. 13 december var vi 17 dansare och spelman, som dansade med och för publiken. Uppvisningen gjorde vi till julmusik, vilket uppskattades av både publik och arrangör. Julavslutningen blev trevlig tillsammans med elever från Nordiska folkhögskolans vislinje som underhållare. Gröt och skinksmörgås smakade som vanligt gott. Dansledarna fick varsin blomma som tack för allt arbete.

/Eva-May Haraldsson

Öppet Hus - Kom och prova på folkdans eller spela med vårt husband!

3 september & 29 oktober
19.00–21.30,
Gräfsnäsgrården
Fri entré!
Göteborgs National
Dans Sällskap

Jag tänkte berätta vad vi har haft för oss i Letsegården under hösten 2025.

Förutom alla trevliga danskvällar med härlig musik och inspirerande dansledare så gör vi så mycket annat. Det har varit som det brukar vara en händelserik höst.

Vi börjar terminen med traditionsenlig skaldjurskväll. Väldigt trevligt.

Vi har gjort en del utflykter bland annat till Kalvsund. Det har också blivit tradition att under Lisas och Runes ledning kasta varpa. Boulturnering har vi också haft. En spökvandring med snälla spöken har vi glatt oss åt. En guidad vandring i Gunnebo har vi hunnit med. Vi har varit på studiebesök på hotell Royal som är Göteborgs äldsta hotell. Bengt Hermann kom och höll föredrag om emigranternas historia. Vi har haft en salskväll med orkester som klarade rytmen galant och även de dansande. Allt detta har varit mycket uppskattat.

Det är ofta som vi inte bara dansar en hel kväll utan gör mycket annat efter kaffet. Det har varit Pubafton efter fikaten. Vi har haft höstfest. Vi har haft fest med klubb33 som tema. Multikväll har vi haft. Det innebär att flera olika musikgrupper spelar och att vi har olika dansledare under kvällen. Ärtsoppekställ

brukar vi också ägna oss åt så även i år. Jalle, Jarl Andreasson, har varit dansledare en kväll. Hisingens spelmanslag har stått för musiken vid en danskväll. Allt detta har också varit mycket uppskattat.

Vi har också blivit inbjudna till Heimdal på en danskväll.

Vi har även haft en bokgivarkväll där vi kunde välja bland väldigt många böcker som hade blivit skänkta till oss.

Så har vi även haft sedvanlig julstuga med mycket trevligt pyssel och samvaro och julfest med allt inkluderat

Nu stundar ett nytt spännande år 2026.

/Mary Jerkesjö

I höstas, efter nybörjarkursen i vuxenlaget, glades vi av att flera av nybörjarna fortsatte komma efter kursen. Vi blev ganska många på dansgolvet, vilket alltid ger en fin känsla.

Dessutom har vi fått tillskott i högrestandsgruppen. Det är inte klokt, så lätt för att lära alla unga har!

Det blir flera utflykter i vår.

Vuxenlagen besöker vår vänförening i Danmark. Herrskapsgruppens bal är i Stockholm. Kanske barnen längtar efter barnlek?

Vi är en gammal förening - fyller 110 år i år, men vi är unga i dansen.

Så måste jag med sorg i hjärtat meddela att vår medlem sedan 1964, Kicki Jansson, har gått bort. Hon lämnade oss efter svåra besvär under många år. Kicki var en klippa i föreningen. Hon sydde dräkter, dansade så länge kroppen ville och va alltid positiv. Jag längtar redan efter henne!

/Irene Bergersjö

Polskedanslaget

Hösten i Polskedanslaget inleddes med några

grundläggande Polskedanser från Södra Dalarna och Bingsjö. Så sköna att starta upp med efter sommaruppehållet. Då hade vi också Folkdansringens Dag framför oss och tyckte, att det skulle vara roligt att visa Bakmes och Polska från Transtrand, så den övades rätt flitigt redan tidigt i september. Triol spelade och det blev en trevlig dag ihop med de andra föreningarna. Dräktparaden och förstas allt det goda från Våffeljörn, Bakbord och Kaffetermosar gjorde ju sitt till.